

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

Balanç legislatura
2007-2011

INTRODUCCIÓ

El GOB ha volgut mirar amb perspectiva, l'evolució de les polítiques econòmiques, territorials i ambientals que han tengut una incidència significativa en aquesta legislatura. Una legislatura singular, tant per la crisi sistèmica que vivim com pel descrèdit i la crisi de confiança que pateix la nostra classe política. Aquest context ha allunyat, massa fàcilment, els diferents responsables polítics dels compromisos que assumiren després que la societat mallorquina fes un clam per un gir ineludible cap a una altra manera de fer política i fer país.

LES MILLORS NOTÍCIES DE LA LEGISLATURA

1. El Decret-llei i la Llei de Mesures Urgents pel Desenvolupament Urbanístic Sostenible

La legislatura començava amb una bona notícia, la protecció de més de 1.258,9ha a Mallorca, entre les que es comptaven molts dels topònims amenaçats per l'urbanisme depredador contra el que el GOB havia lluitat des de temps enrera (Muleta, Montport, Cala Blanca, Caló de'n Marçal, Son Real....).La llei a més, implicava la derogació íntegra de l'antiga Llei 12/1988, de Camps de Golf. Recordem que aquesta llei permetia annexar al projecte de camp de golf una oferta complementària de 450 places, cosa que havia convertit molts de projectes de golf en simples excuses per poder urbanitzar el sòl rústic.

2. La protecció de Son Real del complex turístic i camp de golf i la declaració de BIC

La Comissió d'Urbanisme del Consell de Mallorca va acordar denegar la Declaració d'Interès General que hauria permès la construcció d'un camp de golf i un complex turístic damunt una de les zones amb els valors naturals i sobretot patrimonials més imponents de la badia d'Alcúdia. L'impuls de declaració de BIC, va esdevenir l'element indispensable per garantir també la seva protecció futura.

3. Son Baco salvat del projecte de camp de golf amb oferta complementària

Després que el Consell de Mallorca estimés el recurs del GOB contra la declaració d'interès general per incomplir amb les DOT, el PTM, la LLei de Sòl Rústic i les pròpies Normes Subsidiàries de Campos, semblava que s'havia aturat el macro-projecte de camp de golf amb oferta complementària que amenaçava Son Baco. Però el projecte es va voler ressuscitar a través d'una esmena en la tramitació parlamentària de la Llei Nadal. Per sort, l'esmena, no va arribar mai a tirar-se endavant i Son Baco, resta de moment protegit davant d'aquest projecte.

4. La protecció d'Es Guix

El Pla Territorial de Mallorca, a través d'una modificació puntual aprovada pel Ple del Consell de Mallorca, va desclassificar els terrenys on estava prevista una macrourbanització a la zona d'Es Guix, a l'entorn de Lluc. A més el Consell de Mallorca té interposat un recurs contra la llicència que l'Ajuntament d'Escorca havia donat als promotors al 2006.

5. L'impuls del tren fins a Artà

Després de molts d'anys de reivindicació de l'arribada del tren fins a Artà, aquesta legislatura ha estat decisiva i ben aviat en tram-tren arribarà a la mar.

6. L'eliminació de les Àrees de Reconversió Territorial del Pla Territorial de Mallorca

Després d'una polèmica discussió política envers la figura de les ART, el Consell de Mallorca va decidir votar per a l'eliminació de totes les ART del Pla Territorial. El GOB abogava expressament per aquelles que implicaven nou creixement. Així, malgrat l'arxiu del cas Pla Territorial, que va venir motivat per una denúncia a fiscalia de determinades ART previstes, es constata el fet que els representants polítics dels diferents partits, excepte UM, estaven d'acord en la perversió de la figura de les ART tal i com s'havien planejat.

7. L'impuls del tramvia de Palma

Tot i que no veurem ni l'inici de les obres dins aquesta legislatura (de fet, encara estam pendents del projecte constructiu) Palma ja concep l'arribada del tramvia i la ciutat es prepara per recuperar aquest mitjà de transport i fer-lo compatible amb la nova concepció de la mobilitat a ciutat.

8. La consolidació de la xarxa de carrils bicicleta a Palma i la implantació dels eixos cívics

Aquesta actuació, ha anat emmarcada dins una política amb els objectius molt clars respecte a la necessitat de fer un gir absolut en la concepció de la mobilitat a la ciutat, en el marc d'un nou model de ciutat impulsat per Cort. La implantació de la xarxa de carrils bici, juntament amb la implantació dels primers eixos cívics, són el principi del retorn als ciutadans de l'espai urbà dedicat gairebé en exclusiva i durant massa temps al cotxe. En definitiva, és el principi per reconvertir Palma en una ciutat per a les persones.

9. La declaració de ZEPA de Son Bosc

Recentment s'ha publicat l'ampliació de la Zona d'Especial Protecció per a les Aus de s'Albufera de Mallorca, incloent entre altres els terrenys afectats pel projecte de camp de golf de la Platja de Muro (Son Bosc). Aquesta mesura impedeix que el projecte, ja iniciat a part de l'àmbit, afecti una zona d'altíssim valor ecològic.

10. L'inici de l'esbucament de les cases il·legals de Llucalcari

Finalment i després de més de 25 anys de litigi, s'ha iniciat l'esbucament de dues de les quatre cases il·legals de Llucalcari. És l'inici d'un procés molt esperat que fixa un abans i un després en l'evolució de la disciplina urbanística a Mallorca.

11. La creació de l'Agència de Disciplina Urbanística del CIM i la presentació del Mapa Urbanístic de les Illes Balears per part de la Conselleria de Medi Ambient i Mobilitat.

La creació de l'Agència de Disciplina Urbanística implica l'existència d'un organ supramunicipal de control de la disciplina urbanística, una de les reivindicacions

històriques del GOB. En el temps que duu en funcionament s'ha demostrat àgil i efectiva en la inspecció i obertura d'expedients sancionadors, així com en fer efectives les ordres de demolició, acabant així amb la sensació d'impunitat que ha alimentat la indisciplina urbanística a Mallorca. La presentació recentment del Mapa Urbanístic, va en el mateix sentit, és a dir, en la transparència i accés a la informació urbanística, elements clau per a combatre la indisciplina urbanística.

12. L'inici del final de la impunitat en els casos de corrupció urbanística

Malgrat poguem coincidir en que arriba tard, la veritat és que en aquesta legislatura, s'han iniciat processos judicials i penals de gran importància en relació a delictes vinculats a la corrupció urbanística de la mà de la fiscalia anticorrupció, com és el Cas Andratx. Aquest fet ha de marcar un abans i un després en el final de la impunitat davant les pràctiques de corrupció urbanística que massa sovint s'han extès pel nostre territori. Cal dotar de més mitjans per fer front de manera efectiva a aquesta problemàtica, però sens dubte, la resolució progressiva de les diferents peces que comporten aquests casos genera precedents positius importants per lluitar contra la corrupció que utilitza l'urbanisme com a eina.

Tot i el llistat d'aspectes positius del balanç, en aquesta legislatura s'han perdut valuoses oportunitats per a encapçalar el canvi substancial en les polítiques territorials i ambientals que esperàvem. Hem hagut de veure com es materialitzaven iniciatives i projectes molt durs, alguns derivats de la legislatura anterior que no han tengut el valor ni la voluntat política suficient per aturar, i d'altres, sobretot en matèria legislativa que, sota l'excusa de la dinamització econòmica, han incrementat la desregulació urbanística i han representat precedents molt delicats que poden qualificar-se de nova modalitat d'urbanisme a la carta. Tot plegat, es presenta i a continuació:

LES PITJORS NOTÍCIES DE LA LEGISLATURA

1. La condemna definitiva de l'entorn de la Real: la construcció de l'hospital de Son Espases

La decisió final del president Antich i del Govern en relació a la ubicació de l'hospital de referència va constituir una decepció absoluta i un descrèdit evident de la política i del nou govern. Va implicar, a més de la condemna a un impacte inassumible a una zona de gran valor, un incompliment flagrant d'un compromís electoral i pre-electoral reiteradament expressat.

2. L'autorització definitiva del projecte d'ampliació de Port Adriano

Malgrat el recurs presentat pel GOB al desembre de 2007 contra la concessió, ampliació i explotació del port esportiu d'El Toro (Port Adriano) per part del Consell d'Administració de Ports de les Balears per un termini de 30 anys, el Govern va permetre la continuïtat d'un projecte que ha arrassat un hàbitat de posidònia considerat prioritari per a la conservació per part de la UE.

3. La perversa utilització dels decrets llei que han culminat amb l'aprovació de lleis d'amnistia urbanística i turística

Aquesta legislatura ha creat precedents molt delicats ja que, per via Parlamentària, s'han impulsat mesures legislatives que deixen el panorama urbanística en un estat total i absolut de desgovern. La figura dels decrets llei ha estat l'estrella per impulsar aquestes iniciatives de desregulació urbanística, i les pertinents tramitacions com a projectes de llei amb la introducció d'esmenes han constituït una pràctica nova més d'urbanisme clientelar.

4. El projecte perdut de tren fins a Alcúdia

L'oposició frontal de l'Ajuntament d'Alcúdia, va impossibilitar el consens necessari per a l'impuls d'aquest nou tram de tren fins al nord de Mallorca. La inversió prevista s'ha destinat finalment a les obres d'electrificació del tren fins a Inca.

5. La continuació del projecte del Palau de Congressos a la façana marítima de Palma

Malgrat tenir l'oportunitat de tirar enrera la construcció del Palau de Congressos en un entorn tant privilegiat, l'Ajuntament de Palma va consentir el joc dels propietaris de la concessió i va modificar fins i tot el PGOU per a permetre noves altures a l'hotel annex.

6. La Llei que declarà Son Bosc projecte d'interès autonòmic

El Parlament, controlat actualment per l'oposició, va aprovar una llei que amb l'excusa de l'interès autonòmic derogà el procediment d'ampliació del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca incorporant Son Bosc i altres zones d'important valor natural. Una llei feta a mida per un projecte privat, injustificable (ja tenim 24 camps de golf a Mallorca) i amb mentides a l'exposició de motius. Vergonyosa.

7. L'aprovació de la revisió del Pla Director Sectorial de Carreteres, sense revisar res

El Consell de Mallorca, ha perdut l'oportunitat en aquesta legislatura de fer un canvi en el model d'infraestructures viàries, sotmetent-les a criteris de mobilitat sostenible i fent possible una altra relació amb el territori. Contràriament es va consolidar el planejament anterior que preveu convertir tot Mallorca en l'àrea d'influència metropolitana de la ciutat de Palma.

8. La implantació del nou forn de la incineradora

No es volen inaugurar en aquesta legislatura, però la realitat és que ja està en funcionament, encara que sigui en període de proves. El propi Pla Director Sectorial de Residus preveia el tancament progressiu de les incineradores a mesura que es fessin efectives les polítiques de reducció i reciclatge, però la realitat és que aquestes polítiques no interessen i, malgrat les evidències que es tracta del sistema més car i més perjudicial, mentre hi hagi qui guanya doblers cremant residus, el negoci de la incineració seguirà condicionant el futur de la gestió i el tractament dels residus a Mallorca.

9. La llei Carbonero i l'impuls de l'urbanització de Son Bordoï

Des del primer moment, el GOB es va mostrar crític amb la política de construcció de 5.000 nous habitatges a preu taxat. Consideram que hi prou sol urbà disponible per a fer una política d'habitatge que no impliqui nou creixement. Un dels projectes més polèmics en l'aplicació de la Llei Carbonero, és el projecte urbanístic que es pretén fer a Son Bordoï. Un projecte que amenaça la darrera àrea rural ben conservada de Palma i que condemna el Molinar a la pèrdua del seu caràcter.

10. La via connectora: el 2n cinturó del PSOE

Sens dubte ha estat el pitjor dels projectes que s'han plantejat en aquesta legislatura. La tramitació, el pressupost, el traçat, l'absència del compromís polític, les posteriors rectificacions, etc. tot plegat ens amenaça amb una nova megainfraestructura de formigó i asfalt que condemnarà Palma i Mallorca a la submissió del cotxe privat.

Per altra banda i per finalitzar, han quedat damunt de la taula, qüestions pendents que el Govern no ha considerat prioritàries en la seva gestió. Aspectes importants que representen sectors vertaderament estratègics per enfortir la nostra economia i el nostre teixit social i que són les vertaderes claus per a fer efectiu un canvi en el model que s'adapti i ens posicioni de forma avantatjosa davant dels reptes d'un futur que passa per l'assumpció de la sostenibilitat més enllà del discurs.

LES ASSIGNATURES PENDENTS

- **Polítiques territorials: salvar el sector immobiliari en comptes de replantejar-se el model**

Malauradament hem pogut constatar en aquesta legislatura que per fer front a la crisi, s'han seguit implantant les mateixes receptes que ens hi varen abocar i les polítiques territorials s'han allunyat del compromís de no malmetre "ni un pam més de territori" per salvar el sector immobiliari, és a dir, per intentar mantenir-lo als ritmes de creixement que havien engreixat la bombolla immobiliària i amb això, la falsa sensació de generar una economia pròspera.

- **Pedreres: on és l'avanç?**

Res no ha aturat l'activitat extractiva a Mallorca i una gran quantitat de pedreres continuen amenaçant àrees naturals protegides amb total impunitat i sense comptar amb els permisos ni els controls pertinents per garantir la correcta explotació del nostre subsol.

- **Espais Naturals: ni un nou metre quadrat d'espai natural protegit**

La planificació i declaració de nous espais naturals protegits no ha registrat cap avanç significatiu en aquesta legislatura. Els procediments de redacció dels PORN (Plans d'Ordenació dels Recursos Naturals) iniciats la passada legislatura no han finalitzat (ni tan sols s'han presentat públicament). Així, no s'haurà pogut declarar el Parc Natural d'Es Trenc-Salobrar de Campos ni ampliar el Parc Natural de la Península de Llevant. Pel que fa a la planificació i gestió d'espais ja declarats, tampoc es pot destacar el seu avanç: no s'ha enllestit el nou PRUG (Pla Rector d'Ús i Gestió) de s'Albufera de Mallorca (es segueix amb el del 1999-2002) i la junta assessora del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana, declarat l'any 2007, encara no ha estat constituïda.

- **La reducció de l'administració pública encara pendent.**

Consideram que s'ha avançat poc en la reducció de consorcis, empreses públiques i

fundacions. Aquests organismes, normalment innecessaris i solament justificats per evitar els controls de l'administració, han estat l'origen de gairebé la totalitat dels casos de corrupció

- **Agricultura: un sector estratègic relegat a jardins del paisatge**

L'estratègia econòmica de les Illes Balears, s'ha oblidat completament de l'agricultura. Un sector que hauria d'esdevenir estratègic en el nostre posicionament econòmic perquè representa disminuir la nostra vulnerabilitat generada per la dependència de productes exteriors. Som un territori fràgil i limitat, i el camp ha esdevingut un actiu més pels dos únics interessos econòmics de la comunitat: el constructor (amb la urbanització del camp) i el turístic (principals beneficiaris del paisatge), però més enllà d'això l'agricultura no ha estat mai considerada un factor clau i estratègic, i ho és. El panorama d'encariment dels productes petrolers tindrà repercussions directes en la importació d'aliments i reforçar la producció pròpia esdevé un element clau d'autonomia que ens permetria avançar-nos a aquesta conjuntura a nivell global.

- **Canvi climàtic: no figura entre les prioritats del govern**

Queda bé a nivell de discurs, però ni les polítiques urbanístiques, ni les de planificació d'infraestructures (viàries, portuàries, aeroportuàries, dessaladores, incineradores, carbó per a la producció elèctrica...) no tenen en compte per res la necessitat de fer front a un escenari de canvi climàtic en el que les Balears són molt lluny dels compromisos que s'haurien d'assumir. Les campanyes de sensibilització no basten. Cal assumir el compromís i el repte a totes les polítiques que s'impulsin, per tal de garantir i demostrar un vertader compromís més enllà del discurs.

- **Energia: segueixen primant les energies més contaminants**

No s'ha impulsat, tal i com s'havia compromès en aquesta legislatura, una Llei d'Energies Renovables i Eficiència Energètica, que a partir d'un diagnòstic rigorós dels potencials, permetés un vertader desplegament de les energies netes, ni tampoc una revisió de la planificació energètica (Pla Director Sectorial Energètic) que plantegi un futur sense carbó, amb el tancament progressiu de la central d'Es Murterar. Els canvis són imprescindibles i ja arribam molt tard.

- **Residus: canvis superficials quan es necessita un replantejament en profunditat**
Després de més de 10 anys des de la construcció de la primera incineradora, i amb els nous forns a punt d'inaugurar, després de l'evidència que en el camí del reciclatge encara queda molt per fer però també d'algunes exitoses iniciatives pioneres municipals per fer efectives mesures per al reciclatge, després de veure com es finança i de què viu el "negoci dels residus" a Mallorca, i ara que hi ha un canvi en la direcció política del departament de medi ambient del Consell de Mallorca, és l'hora de plantejar alternatives reals i factibles que han de començar per una modificació en profunditat del Pla Director Sectorial de Residus Sòlids Urbans i han d'acabar per la planificació del tancament progressiu de la incineradora de Son Reus.
- **Platja de Palma: la necessitat d'una reconversió sense creixement**
La reforma de la Platja de Palma, ha tornat a quedar estancada i amb ella la definició del futur de la zona humida de Ses Fontanelles i la seva preservació. El projecte, malgrat ser capdavanter en plantejaments energètics i de mobilitat, representava un nou creixement en hectàrees per a la consolidació de la zona turística. Entenem que mai la reconversió ha d'implicar creixement i aquest és un principi ineludible per a la concepció d'aquest gran projecte.
- **El Jonquet, encara amenaçat malgrat la declaració de BIC**
Després de l'inici de la declaració de BIC per part del Consell de Mallorca, en categoria de conjunt històric, per la barriada d'Es Jonquet, queda encara per definir el Pla de Reforma Interior (PERI) que definirà com ha de desenvolupar-se aquest àmbit. A hores d'ara, el PERI es troba en fase de redacció a través d'una contractació externalitzada per part de l'Ajuntament de Palma, però no s'aprovarà abans que acabi la legislatura i això pot implicar una amenaça efectiva pel futur d'Es Jonquet.
- **Molí de'n Regalat, pendent de resolució judicial**
La resolució del conflicte sobre el caràcter urbà, urbanitzable o rústic dels terrenys i la conseqüent delimitació del domini públic marítim-terrestre a la zona de Molí de'n Regalat (Colònia de Sant Pere, Artà) serà la que determinarà la possibilitat o no que

s'urbanitzi aquesta parcel·la situada a primera línia de la mar. Malgrat totes les evidències, però, a hores d'ara encara no s'ha arribat a una resolució del conflicte que permeti fer efectiva la protecció d'aquests terrenys.

- **Llei del sòl, la única comunitat autònoma on encara no s'ha arribat al consens polític necessari per tirar-la endavant.**

Malgrat haver presentat un projecte de llei i haver-se iniciat un procés de consulta amb els agents implicats, la legislatura acaba, un cop més, sense que el Govern hagi estat capaç de treure una Llei del sòl consensuada i la garantia de tenir un text normatiu únic de referència en matèria d'urbanisme i ordenació del territori.

- **Parc de les vies, 4 anys per a replantejar el projecte però sense iniciar cap tipus de modificació**

4 anys de feina per a replantejar el projecte però ni una sola obra iniciada per a reconvertir el parc de les vies. Què passarà la propera legislatura? i si deixa de ser efectiu el compromís de canvi respecte les obres executades i que han convertit Jacint Verdaguer en un carrer ample per a cotxes?

- **Pesca: perduda l'oportunitat de comptar amb una llei pròpia**

Tot i que l'extinta Conselleria d'Agricultura i Pesca va treballar en una proposta de llei autonòmica, aquesta no s'ha arribat a tramitar. S'ha perdut així l'oportunitat de regular més adequadament algunes de les pràctiques pesqueres, tant professionals com esportives, que es desenvolupen a la nostra mar, i d'obrir noves possibilitats per a una activitat pesquera professional sostenible.

- **L'educació ambiental, una assignatura pendent.**

S'ha deixat morir el Fòrum d'Educació Ambiental de les Illes Balears, que és el marc legal on estan representats tots els sectors que es dediquen a l'educació ambiental a la nostra comunitat autònoma (administració, ciutadania, sector socioeconòmic, sistema educatiu, universitat i mitjans de comunicació) i que és l'òrgan que podria contribuir a fer avançar l'educació ambiental, entesa com a resposta a la problemàtica ambiental que ens afecta. El Fòrum no ha tingut ni una sola reunió en aquesta

legislatura, quan legalment s'ha de reunir almanco una vegada a l'any. També s'ha aturat l'elaboració del pla d'acció de l'Estratègia Balear d'Educació Ambiental.

CONCLUSIONS

És més que evident que, en termes concrets, hi ha qüestions puntuals que podem celebrar d'aquesta legislatura. Tot això, juntament amb el fet que no hagi estat una legislatura de grans infraestructures (excepte, la via connectora) que sepultin sota l'asfalt i el formigó més hectàrees del nostre fràgil territori.

Però hem de lamentar que, en línies generals, no s'hagi fet efectiu el gir de les polítiques que haguessin marcat el canvi de tendència necessari i imprescindible tant per sortir de la crisi amb garanties de futur com per assolir els compromisos polítics inicials de revisar el nostre model de creixement, econòmic i territorial.

La realitat és que a grans trets, s'han impulsat polítiques que representen una continuïtat d'un model fracassat: construcció, turisme, infraestructures viàries, ... La dinamització econòmica ha estat la gran excusa, i el "no posar traves" al creixement la consigna que han marcat les polítiques prioritàries del govern, obviant sectors estratègics i claus per garantir el futur (energia, agricultura, residus, model territorial, model viari...). S'ha eludit, sota l'excusa de la necessitat de fer front a la crisi, el canvi de tendències promès i compromès.

Polítiques conservadores impulsades per partits progressistes. En massa casos ens hem hagut de demanar, on es marcava la diferència? i massa sovint, la resposta ha estat, exclusivament en el discurs.

**Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa**

c/ Manuel Sanchis Guarner, 10
07004 Palma
T +34 971 49 60 60
F +34 971 49 60 78
info@gobmallorca.com
www.gobmallorca.com